

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations

PRACOVNÍ LIST Škůdce, nebo pomocník?

1. Které zvíře máš nejraději a proč?

2. Které zvíře naopak nemáš rádi nebo se ho bojíš? Proč?

3. Co si myslíš o hadech? Do tabulky zaznač, jaké jsou podle tebe jejich pozitivní a negativní stránky.

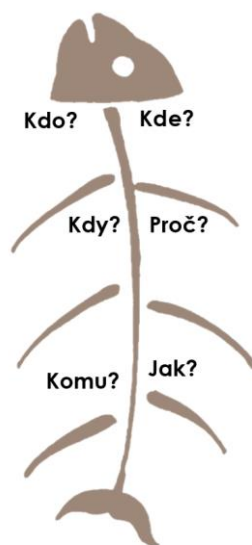
+	-

4. Když o někom někdo řekne, že je zmije, co tím myslí?

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations

Se zmijí rolník spřátelil se kdysi,
vlíchočila se k němu zmije lstivá.
Jak na boha se rolník na ni dívá
i jíst s ní začal ze společné mísy.
Však od těch dob, co zmiji v domě chová,
příbuzní všichni, všichni kamarádi
a žádný souseď neztratí s ním slova.
Naříká rolník: „Co vám na mně vadí?
Snad vás má žena dobře nehostí?
Snad jsem se nějak dotkl vaší cti?
Tak řekněte mi přece do očí,
proč přes můj práh už nikdo nevkročí.“
„Nic nemůžu ti vytknout, Matěji,
do chalupy však nejdem raději.
Vždyť posud' sám. Kdo sedí za tvým stolem,
aby se pořád rozhlížel jen kolem,
kdy hned se tvoje přítelkyně z místa
a kterého z nás uštknout dřív se chystá.
Ty sám ses odřek starých kamarádů.
Kdo celou duší upíše se hadu,
od toho každý čeká taky zradu.“

5. Na základě příběhu vymyslete se spolužákem v lavici konce otázek a pokuste se na ně odpovědět. Pokud vás napadají otázky, které začínají jinak, můžete je do schématu také zaznačit.

<https://globe-czech.cz/portfolio/cz/rybi-kost>

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations

6. Jak se asi Matěj cítil?

7. Co bys dělal ty, kdyby ti tohle kamarádi řekli?

8. Můžeme se s podobnou situací setkat i v reálném životě? Zdůvodni.

9. Jaký je tvůj názor na závěrečné ponaučení?

Při čtení následujícího textu si k němu dělej poznámky pomocí těchto značek:	
✓	Udělejte fajfku na okraji textu, jestliže určitá informace v textu potvrzuje, co jste věděli nebo si mysleli, že víte.
-	Udělejte minus, jestliže je informace, kterou čtete, v rozporu s tím, co víte nebo co jste slyšeli. Tímto znaménkem můžete označit také nějaký rozpor uvnitř textu.
+	Udělejte plus, jestliže informace, kterou se dozvídáte, je pro vás nová a zároveň důvěryhodná.
?	Udělejte otazník, jestliže se objeví informace, které nerozumíte, která vás mate nebo které byste se chtěli dozvědět více.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations

Podle poznámek, které sis k textu udělal/a, zaznač informace do tabulky.			
✓	-	+	?

Málokteré jiné zvíře natolik připomíná umělecké dílo. Málokteré jiné zvíře to od nás tak schytává. Jakmile zmiji lidé spatří, považují ji za jednu z největších hrozeb v české přírodě. Není to úplně fér. Tento nejrozšířenější had světa nemá žádnou zvláštní potřebu lidem škodit. Lidi si rádi namlouvají spousty nesmyslů. Had je pro nás negativním symbolem už od raných křesťanských dob, jeho roli v příběhu o Adamovi a Evě všichni známe z Bible. Konkrétně zmije přitom patří k nesmírně důležitým součástem našeho ekosystému. Mimoto je nádherná. Elegantní. Na rozdíl od jiných druhů hadů je zcela jinak zbarvená, má naprosto odlišné tělo. A ta nebezpečnost? Mnohem větší problém jsou pro nás včely nebo sršni. To si ale spousta lidí nedá vymluvit. Ne že by zmije nebyla jedovatá, ale svým jedem zásadně šetří. Většinou má v sobě pět až šest miligramů jedu, v naprosto výjimečných případech bylo zaznamenáno i třicet devět miligramů. To už by pro člověka představovalo smrtelnou dávku. Jenže ona při jediném kousnutí nikdy nevypotřebuje celou svou zásobu. A co je ještě důležitější: před člověkem, kterého díky vynikajícímu vnímání frekvence zvuku s předstihem rozpozná, sama v drtivé většině případů včas zmizí. Rizikové jsou jen ty situace, kdy na ni nepozorný dvounohý tvor šlápne, jakmile plaz při slunění ztratí obvyklou bdělost. Jsou to nesmírně plachá zvířata. Pokud se budete pohybovat výhradně po turistických cestách, tak je pravděpodobnost, že zmiji potkáte, velmi malá. Turistický ruch se ovšem za poslední dobu obrovsky zvedl, lidi i v národních parcích často chodí mimo vyznačené trasy. Když tedy na zmiji přece jen narazí, hlavně by na ni neměli vůbec sahat, šfouchat do ní klacíkem, prostě je rozumné si jí absolutně nevšímat a obejít ji.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations

10. Vlastními slovy nastiň, jakou roli měl had v příběhu o Adamovi a Evě.

11. Jak se liší pohled na zmiji v textu od předchozí bajky?
